

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТНПУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
30 квітня 2026 року

УДК 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти РДГУ (протокол №7 від 26 травня 2026 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (30.04.2026 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Г.Р. Гавришак, О.А. Герасименко, Ю.В. Фещук, Н.В. Симонович, Н.В. Дупак, О.І. Шурин, В.М. Трофімчук, Л.С. Хилько. Рівне: РДГУ, 2026. 94 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 30 квітня 2026 року на кафедрі технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки РДГУ спільно з працівниками Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка та Рівненського міського центру творчості учнівської молоді.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25 травня 2026 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, ТНПУ,
РМЦТУМ, 2026

УДК [373.5.015.31:331]:331(07)

*Володимир ТРОФІМЧУК,
канд. педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)
Владислав БАРСУКОВ,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК БЕЗПЕЧНОЇ ПРАЦІ З ІНСТРУМЕНТАМИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. У певному виді діяльності, в якому бере участь людина, лежать конкретні, всебічні та глибокі знання, міцні та стійкі навички й уміння. Знання, навички та уміння інтегрують людську психіку і безпосередньо впливають на діяльність людини, координують психічні процеси (пізнавальні, емоційні, вольові) та психічні властивості (спрямованість, характер, здібності, темперамент), тобто безпосередньо впливають на її психічний стан, спонукаючи, тим самим до саморозвитку, самореалізації [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне осмислення проблеми формування навичок з безпеки праці зумовило необхідність встановлення сутності поняття «навичка» та його взаємозв'язку з поняттям «уміння», що часто живиться поряд. Глибоку теоретичну розробку психологічно-педагогічних основ процесу формування знань, умінь та навичок здійснили у своїх дослідженнях Ю. Гільбух, Е. Верещак, Г. Костюк, Є. Мілерян та ін. Психологи визначають знання як сукупність сприйнятої та засвоєної особистістю інформації (понять, уявлень, міркувань про факти), яка зберігається в довготривалій пам'яті і при певних умовах може бути відтворена в усній чи письмовій формі. Будь яке знання – це система міркувань, а міркування будується із понять. Щодо умінь, то цим терміном, на думку вчених, позначають таку властивість особистості, функціонування якої полягає в практичному застосуванні знань в нових, нестереотипних умовах діяльності, ототожнюючи вміння з майстерністю.

Постановка завдання. Поняття «вміння» близьке за значенням до поняття «навичка», оскільки за їх допомогою аналізується практичний аспект людської діяльності. У психолого-педагогічній літературі прослідковується наявність різних підходів до питання їх взаємозв'язку. Так, зокрема Ю. Гільбух вважає навичку утворенням більш високого рівня, а вміння –

початковим етапом оволодіння дією [1]. На думку Г. Костюка, вміння – це не цілком завершена навичка, а лише один з етапів її формування [3]. Людина, володіючи навичкою, перебуває на більш високому рівні порівняно з людиною, яка має відповідне вміння. За цією логікою вміння, автоматизуючись, стає навичкою.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навички безпеки праці являють собою складні системи умовних рефлексів, об'єднаних окремим виробничим завданням. Формування їх пов'язане з формуванням і закріпленням робочих динамічних стереотипів, тобто утворенням і функціонуванням в корі головного мозку стійких систем тимчасових нервових зв'язків між окремими елементарними рухами або розумовими актами [2].

Є. Мілерян встановив, що у процесі формування навичок з безпеки праці в учнів поступово зникають зайві рухи, зменшується напруження, увага переноситься з процесу на результат, виробляється ритм дій і можливість довільно змінювати темп роботи. Таким чином, формується автоматизм рухів і дій та створюються умови для одночасного виконання більш складної аналітико-синтетичної діяльності. Разом з тим, Г. Костюк показав, що процес формування навичок з безпеки праці в учнів включає декілька етапів, які різняться особливостями виконання дій і механізмами нейродинаміки [3].

Попередній етап – початок усвідомлення навичок, чітке розуміння мети, але недостатнє уявлення про способи її досягнення; при виконанні дій мають місце значні помилки.

Аналітичний етап – оволодіння окремими елементами дій, чітке розуміння того, як потрібно виконувати дії, поєднується з неточним, нестабільним їх виконанням, зайвими рухами при інтенсивній концентрації довільної уваги.

Синтетичний етап – формування цілісної системи трудових рухів, дій, автоматизація навичок, коли виконання роботи стає все більш якісним, зникають зайві рухи, послаблюється довільна увага.

Етап закріплення і високої автоматизації дій. Точне, економне, стабільне виконання дій поєднується з виконанням інших більш складних дій під контролем свідомості [3].

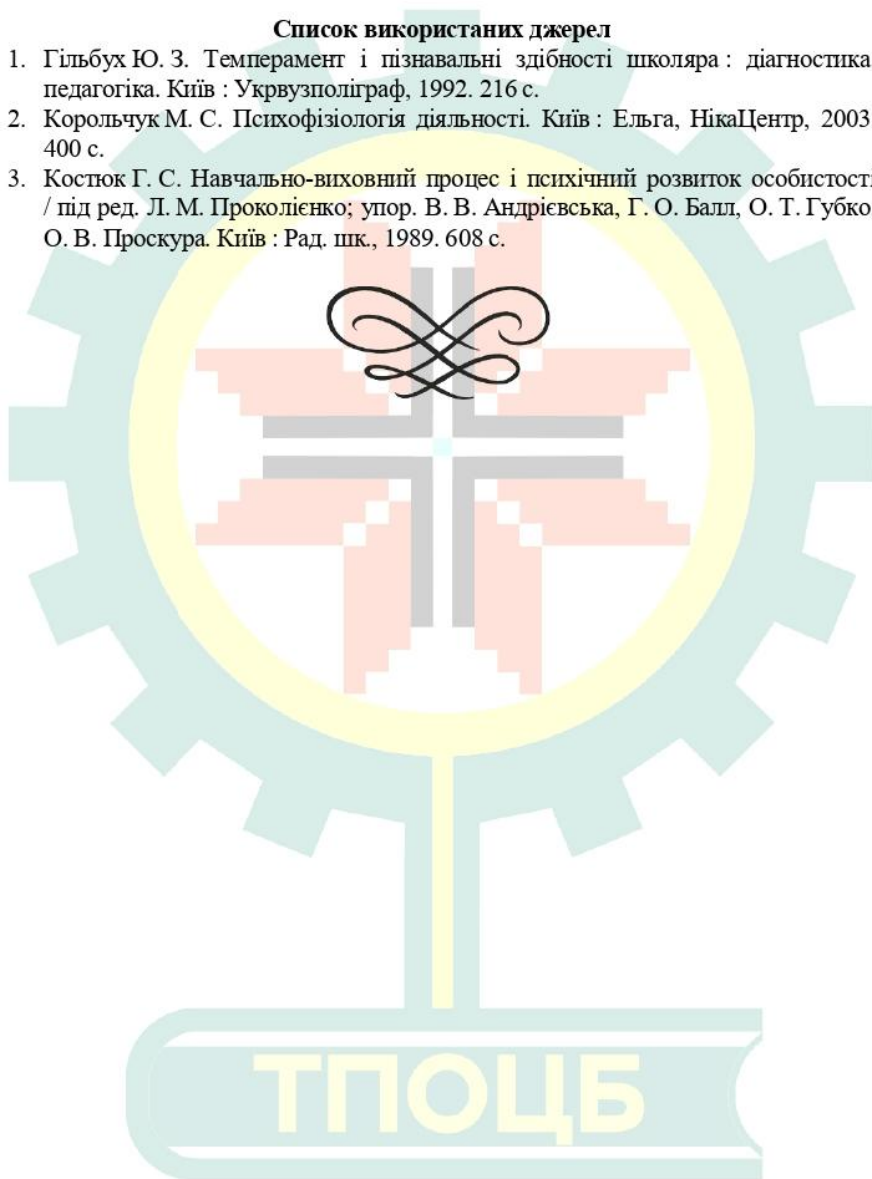
Крім того, навички з безпеки праці формуються в процесі практичних вправ – цілеспрямованого систематичного повторення діяльності з метою підвищення її якості. З фізіологічної точки зору виробнича вправа являє собою процес пристосування і відповідної зміни фізіологічних функцій організму людини для найбільш ефективного виконання конкретної роботи.

Висновки з даного дослідження. В процесі вправ в міру формування навичок відбувається нарощування сили і визначаються способи її найбільш раціонального використання, досягається зменшення енергетичних затрат на виконання операції. Вправи є дієвим засобом розвитку резервів організму,

методом удосконалення діяльності [2].

Список використаних джерел

1. Гільбух Ю. З. Темперамент і пізнавальні здібності школяра : діагностика, педагогіка. Київ : Укрвузполіграф, 1992. 216 с.
2. Корольчук М. С. Психофізіологія діяльності. Київ : Ельга, НікаЦентр, 2003. 400 с.
3. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / під ред. Л. М. Проколієнко; упор. В. В. Андрієвська, Г. О. Балл, О. Т. Губко, О. В. Проскура. Київ : Рад. шк., 1989. 608 с.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.</i> Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій: теоретичне обґрунтування змісту та організаційно-педагогічні умови викладання.	3
<i>Дороніна А.</i> Формування дизайнерського мислення вихованців у гуртку бісероплетіння як складова технологічної освіти.	8
<i>Дупак Н., Лісова С.</i> Якість професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи як головний пріоритет навчання у вищому навчальному закладі.	11
<i>Дупак Н., Мельник (Копняк) К.</i> Формування творчих здібностей учнів старших класів на заняттях з предмету «Технології».	14
<i>Івашко О., Лешкевич М.</i> Впровадження систем автоматизованого проектування (CAD) у процес підготовки фахових молодших бакалаврів технічного профілю.	17
<i>Козіброда С., Білик О.</i> Етапи розробки методики навчання веб-прототипування в умовах цифровізації фахової передвищої освіти.	20
<i>Козяр М., Фещук Ю.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутнього вчителя технологій у цифровому освітньому середовищі.	24
<i>Куришко К.</i> Інноваційні підходи до застосування методів перетворювальної діяльності на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.	27
<i>Лісова С., Дупак Н.</i> Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	34
<i>Лісова С., Дуць А.</i> Проектна діяльність як основа формування технологічної компетентності здобувачів освіти у 6-му класі на уроках з технологій.	38
<i>Лісова С., Лаврюк О.</i> Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей в учнів старших класів на заняттях технологій.	40
<i>Мазур І.-С., Андруневчин М.</i> Графічний аналіз візуального вебконтенту у підготовці студентів фахових коледжів.	44
<i>Неплюхіна Н.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутніх фахівців автотранспортної галузі.	47
<i>Сасюк З.</i> Інтеграція засобів AUTOCAD у процес викладання нарисної геометрії при побудові перерізів і розгортки багатогранників.	50
<i>Симонович Н.</i> Формування підприємницької компетентності у майбутніх фахівців сфери обслуговування.	58
<i>Симонович Н., Кроль О.</i> Адаптація підготовки вчителя технологій до умов нової української школи (НУШ).	61
<i>Трофімчук В., Барсуков В.</i> Теоретичні та психофізіологічні аспекти формування навичок безпечної праці з інструментами на уроках технологій.	64

Трофімчук В., Коваль Д. Структурні компоненти технологічної компетентності учнів 8-9 класів у процесі вивчення предмета «Технології».	67
Фещук Ю., Воят А. Теоретичні аспекти формування правової свідомості старшокласників у контексті технологічної освіти.	70
Фещук Ю., Глабець А. Дидактичний потенціал 3D-друку у процесі розвитку технічного мислення старшокласників.	73
Фещук Ю., Гусар Ю. Теоретичні засади застосування стандартів ISO у процесі навчання технологій учнів 10-11 класів.	76
Фещук Ю., Никончук А. Теоретичні засади розвитку фінансової грамотності учнів старших класів на уроках технологій.	79
Шурин О. Оптимізація змісту і форм професійної підготовки фахівців технологічної освітньої галузі в контексті імплементації освітніх реформ.	83
Шурин О., Яковлев А. Теоретичні засади формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій засобами проєктів із вторинної переробки матеріалів.	87
Яловенко Л. Цифровізація графічної підготовки та дизайну в професійній освіті як інструмент євроінтеграції.	90

ТПОЦБ

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(30 квітня 2026 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Галина Романівна Гаврищак,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Юрій Вікторович Фецуц,
Наталія Василівна Симонович,
Надія Василівна Дупак,
Олена Іванівна Шурин,
Володимир Миколайович Трофімчук,
Любов Степанівна Хилько*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 19.03.2026 р. Підписано до друку 26.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк струменевий. Ум. друк. арк. 6,21. Обл. вид. арк. 4,55.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)